

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Soest; Ds. H. van Leeuwen, Elburg; Ds. D. Slagboom, Barendrecht; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht - Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht - Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
Meerkerk. Telefoon 01837 - 357

Administratie:

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn, telef. 01720 - 73814, postrekening 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen aan den Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Ver. Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,20 per mm. Bij kon trakt korting.

MEDITATIE

Bloedbanden

Jezus nu ziende Zijn moeder

Johannes 19 : 26a

Als er ooit iemand in het gewone menselijke leven gestaan heeft, dan is dat Christus, de Borg. Dit blijkt in het bijzonder aan het kruis, waar Hij nog aan Zijn moeder heeft gedacht en voor haar huiselijk leven zorg heeft gedragen.

Wat dit menselijke dan betreft, het is zeer aandoenlijk als we in gedachten Maria bij het kruis zien staan. Zij was toch ook een moeder en zij moest nu aanzien hoe het Kind, Dat in haar gestalte gekregen had, in Zijn eigen wonden aan het kruis moest hangen. Zij staat van verre, zij mag er niet bij komen want Hij is overgeleerd in de handen van de soldaten. Zij ziet Hem hangen, maar zij mag Hem niet helpen. Zij mag de stekende insecten niet verdrijven, zij mag Zijn bloed niét afwissen, zij mag Zijn wonden niet balsemen, zij mag Zijn dorst niet lessen, zij mag Zijn gebonden handen en voeten niet losmaken. Nogmaals, zij was toch ook een moeder. Maar een moeder in machteloze liefde. Wat zou erger zijn voor een moeder?

Maar hoor, daar spreekt Jezus Zijn moeder aan. Want Hij wist het wel, dat er nu een zwaard door haar ziel ging. En toch spreekt Hij haar niet aan als „moeder”, maar als „vrouw”.

Op de bruiloft in Kana had Hij haar ook „vrouw” genoemd. Dat was nodig om haar de geestelijke afstand te doen kennen. Maar nu betekent het woord „vrouw” nog meer dan afstand. Nu betekent het afscheid. Einde van het moederschap, einde van de bloedbanden.

We moeten aan het graf gestaan hebben om er iets van te beseffen, wat dit is geweest. Ook voor Christus. Die toch ook een mens was van gelijke beweging als wij. Ja, wie heeft er ooit beter het menselijk leed doorvoeld dan Hij, Die Zijn moeder volmaakt heeft liefgehad.

Afscheid van eigen vlees en bloed. Op Golgotha moest alles gebeuren wat met de zonde te maken heeft. Het is immers door de zonde, dat Adam aan het graf van Eva heeft moeten staan of omgekeerd; straks staan we ook aan elkanders graf. De zonde is een kracht, die banden breekt. Dat doet pijn, want we zijn niet alleen geschapen om te leven, maar ook om samen te leven. Maar we hebben afscheid genomen van God, en daarom moeten we ook afscheid van elkaar nemen. Dat valt er hier te leren. Want Christus wordt aan het kruis niet alleen van Zijn moeder verlaten als gevolg van de zonde, maar vooral van Zijn vader uit oorzaak der zonde. En daarom mag Zijn moeder ook niet komen om Zijn leed te verzachten.

Dit kruiswoord spreekt echter niet alleen van moederlijke droefheid, maar bovenal van borgtochtelijke bewogenheid. Christus is met Zijn moeder bewogen, als Hij haar aanbeveelt aan Johannes. Dit is Zijn testament. Maar er valt geen erfenis te verdelen. Deze Stervende heeft letterlijk niets nagelaten. Zijn laatste bezit wordt zojuist verdobbeld. Een ander zal voor Zijn moeder moeten zorgen.

Maar toch is er nog nooit zo'n rijk testament nagelaten als dit, want hier spreekt de stervende Borg, Die de Zijnen lief heeft tot het einde. Als moeder neemt Hij afscheid van Maria, doch als vrouw zal Hij haar eeuwig vasthouden.

Maria raakt haar Kind kwijt, om in datzelfde Kind voor eeuwig haar Zaligmaker te vinden van Wie zij nooit meer zal moeten scheiden. Het moederschap valt weg, maar het Vaderschap blijft eeuwig, want Hij is nu bezig om de band met God de Vader te herstellen.

O, zalige verliezen, zalige moeders, vaders, kinderen en echtgenoten, die bij het afscheid van elkaar nog wat méér hebben dan bloedbanden. Zij zullen toch niet voor eeuwig van elkander scheiden, want de band in God kan zelfs door de dood niet gebroken worden. Die band gaat de bloedbanden te boven, zoals bij Maria en Johannes. Hier is de gemeenschap der heiligen en die is ook een vrucht van het kruis. Het kenmerk daarvan is, dat zij niet in elkaar, merk daarvan is, dat zij niet in elkaar, maar samen in God eindigen, oog reeds op aarde.

Moeders, vaders, zonen, dochteren en gehuwden, staat ge ook in dat testament? Dan hebt ge eerst de oorzaak der zonde hartelijk leren bewenen, namelijk, dat ge door de kracht van uw zonde de band met God hebt gebroken.

Daar begint de liefde tot God en de liefde tot elkander. Deze liefde is echter alleen een vrucht van Zijn borgtochtelijke liefde. Zij leert sterven aan eigen liefde. Dat weten we uit brieven van dezelfde Johannes, die Maria in zijn huis nam.

wijlen Ds. F. Bakker.

HET EVANGELIE VAN CHRISTUS

4.

Het Woord des Heeren dat levend en krachtig is en scherp snijdender dan enig tweesnijdend zwaard, ging bij Paulus door alles heen. Het trof hem in de diepte van zijn innerlijke leven om hem af te snijden van de wortel van eigen gerechtigheid en ongerechtigheid. En vanuit die hartsvernieuwing viel de vijand van vrije genade in het stof der verootmoediging met een hartelijke overgave aan de Heere.

En vanuit de hartelijke droefheid van deze boetvaardigheid voor het aangezicht des Heeren, is hij door de doop van Christus tot de omhelzing van Hem gekomen als de door God geschonken Middelaar. En in die verzoening door voldoening vond hij rust voor zijn ziel en had hij in de gerechtigheid van Christus een blij vooruitzicht om het eeuwige leven deelachtig te worden.

Inplaats dat de discipelen in Damascus door hem vervolgd werden, kwam Paulus tot hen met de vertroosting van het Evangelie. „En hij predikte terstond Christus in de synagogen, dat Hij de Zoon is.” Dat was voor hen, die Christus in het geloof mochten aanroepen een heerlijke vertroosting. Doch Paulus die er ook van genieten mocht, werd meer en meer in die prediking bekrachtigd „en overtuigde de Joden, die te Damascus woonden, bewijzende dat Deze de Christus is.”

Maar de Joden die de prediking van vrije genade door de offerande van Christus niet konden verdragen, kwamen in hun raad tot het besluit hem te doden. „Doch de discipelen namen hem des nachts en lieten hem neder door de muur, hem aflatende in een mand.” Dat was voor zijn tegenstanders een bittere teleurstelling, „maar ik

VAN DE ADMINISTRATIE

Vooreerst in dank ontvangen van Mrs. Harlaar in Australië, 3 nieuwe abonnees, (waarvan 2 in Australië en - in Amerika), zodat wij weer 6 nieuwe abonnees konden noteren. Hoewel het erg rustig was met de betalingen, werden we verrast, via de kerkeraad van Nijkerk met een gift van f 250,- van N.N. voor genoten huwelijkszegen. Verder ontvingen wij nog f 92,-, zodat wij weer f 342,- kunnen verantwoorden, extra ontvangen. Onze dank daarvoor. Nog een enkele week en dan hopen wij onze 7de Ontmoetingsdag te houden in Sliedrecht. D.V. zaterdag 20 april a.s. Wij vernamen dat in verschillende plaatsen een gezamenlijk bezoek per bus wordt voorbereid. Gezien de steegrottere deelname, werd besloten in de kerk van Sliedrecht (C.) te vergaderen, waar Plm. plaats is voor 1500 personen, dus ruimte genoeg. U komt toch ook? Adm.: „Bewaar het Pand”, Kwartelstraat 74 Alphen aan den Rijn, giro 70 43 50.

v. d. L.

N.B. Het vorige nummer was het 6e van de lopende jaargang. De aanduiding als no. 5 was onjuist.

v. d. L.

ging,” schrijft Paulus, „henen naar Arabië”. Een landschap, gelegen ten zuiden van het Joodse land, waarin de berg Sinaï was, tussen de Rode Zee en de inham van Perzië. En vandaar is Pau-

daar Petrus te bezoeken in Jeruzalem. Wat ons in dit woord: „Daarna kwam ik na drie jaren weder te Jeruzalem om Petrus te bezoeken, en ik bleef bij hem vijftien dagen,” betuigd wordt.

En deze tijdsbeschrijving van Paulus is van grote betekenis tegenover de valse apostelen die het Evangelie van Christus zoals het door Paulus gepredikt werd kwamen te veranderen, om het hem te betwisten dat hij het van de Heere ontvangen had. En daar Paulus bij uitstek een apostel was om de heidenen het Evangelie te prediken, moest hij in zijn bediening krachteloos gemaakt worden door de heidenen, als zij tot het geloof kwamen, te verplichten zich te laten besnijden, opdat de middelaar des afscheid-sels niet verder afgebroken zou worden. De Joodse godsdienst moest met al zijn wetten behouden worden. Het moest ten koste van alles een Joodse kerkstaat blijven, hoewel het Evangelie naar het bevel van Christus alle creaturen gepredikt moest worden. En daar Paulus, in onderscheiding van de andere apostelen, doordrong tot in het hart van het heidendom, uit kracht van zijn Goddelijke opdracht, moest men met listen en lagen te werk gaan om dat te stuiten. Paulus is een eenling, hij is niet gelijk de andere apostelen, daarom moest hij als een valse apostel gebrandmerkt worden. En vandaar heeft Paulus zijn afkomst vanuit de wet en zijn opkomst vanuit het Evangelie van Christus voor hen blootgelegd. Zijn tegenstanders moesten weten dat de Heere hem tot die apostolische bediening had geroepen zodat hij in gehoorzaamheid aan die Goddelijke roeping terstond de heidenen het Evangelie heeft gepredikt. Maar dat deed hem de Joden niet uitsluiten al lag zijn taak in de eerste plaats bij de heidenen.

Maar dat deed Paulus niet een eenling zijn als was hij ten opzichte van zijn apostelschap een ontijdig geborene. Opzettelijk is Paulus na drie jaren gewerkt te hebben onder de heidenen, naar Jeruzalem gereisd om Petrus te bezoeken. „En hij zag geen ander van de apostelen dan Jacobus, de broeder des Heeren.” Een duidelijk bewijs dat Paulus zichzelf kende als een apostel onder al de andere apostelen van de Heere. En

al was hij in onderscheiding van de anderen inzonderheid geroepen voor de heidenen, zo werd hij daarin toch van harte overgenomen als apostel van de Heere. Tegenover de Galaten die door valse apostelen werden afgetrokken, gevoelde Paulus zich verplicht de loop van Zijn ambtelijke bediening voor te stellen, om hen de wind van valse beschuldigingen, zo die al niet aangewakkerd was tot een storm, uit de zeilen te nemen. En dat alles wordt door de apostel, zijnde voor het aangezicht des Heeren, bevestigd met dit woord: „Hetgeen nu ik u schrijf, zie, ik betuig voor God dat ik niet lieg.” Vanuit de aard van zijn schrijven is hij dus in alles voor Gods aangezicht.

Het verblijf van Paulus in Arabië, bij de berg Sinaï, die daar lag als een getuige van Gods grote daden, zal voor zijn innerlijke leven ook wel van betekenis geweest zijn. Gezien vanuit zijn eertijds, dacht Paulus door die ceremoniële wetten te onderhouden, de zaligheid te verkrijgen, want: „De mens die deze dingen doet, zal door dezelve leven.” Maar nu ziet hij in al die wetten Gods wijde bedoelingen om hem door al die ceremoniële wetten te wijzen op de volheerlijke middelaarsbediening van Jezus Christus. En die wetten hebben ook voor ons innerlijk leven dezelfde betekenis. Daar al de wetten vervuld zijn door Christus, heeft de besnijdenis geen bestaansrecht meer. Christus heeft als de ware Bloedbruidegom hen daarvan bevrijd.

In deze omgeving mocht Mozes toen Zippora zijn onbesneden kind besneed, opstaan uit zijn delijke krankheid die vrucht was van zijn ongehoorzaamheid. En toen zeide Zippora: „Bloedbruidegom, vanwege de besnijdenis.” Dat had zij op haar trouwdag niet kunnen zeggen, want Mozes was al beneden naar Gods bevel. Een Arabische bruidegom liet zich voor zijn trouwdag besnijden om zo zijn liefde tot zijn bruid te bewijzen en dan werd hij door haar begroet als haar bloedbruidegom. Nu kon Zippora, daar zij haar man als ten tweede male ontvangt uit de hand des Heeren, door het bloed der besnijdenis hem haar Bloedbruidegom noemen. Maar wat het geestelijke leven betreft kunnen doodschuldige zondaren alleen door de hemelse Bloedbruidegom, op grond van recht en gerechtigheid in ondertrouw komen, waartoe het Evangelie ons roept vanuit de genade des Heeren. Dat is een roepstem vanuit Gods ontfermende liefde in Christus.

Soest

R. Kok.

Galaten 1:17-20.

Naar de katechisatie

151

DE WET DES HEEREN Het ZESDE gebod.

Zo komen we nu tot de behandeling van het ZESDE gebod: „Gij zult niet doodslaan.”

We zouden zeggen: dat valt nog al mee wat de onderhouwing van dit gebod betreft. We hebben gelukkig nog nooit iemand doodgeslagen. Dat is inderdaad een grote weldaad. Maar al zijn we daarvoor bewaard gebleven, zo wil dat nog niet zeggen, dat we niet schuldig zouden staan aan dit gebod. Want ook van dit gebod geldt het: „Uw gebod is zeer wijd.” En dan hebben we te leren verstaan, wat de diepe zin ervan is, gelijk van heel Gods Wet. Gods Woord verklaart deze. We lezen in I Joh. 3:15: „Een iegelijk, die zijn broeder haat, is een doodslager, en gij weet, dat geen doodslager het eeuwige leven heeft in zich blijvende.”

In dit verband blijft Gods gebod ook zeker van kracht ten opzichte van de ABORTUS-pleging. Meer dan ooit heft nu wel het zesde gebod ernstig-waarschuwend en dreigend de vinger op. En we mogen wel uitroepen met de dichter van psalm 74: „Het land is vol van duist're moordspelonken, Vanwaar 't geweld ons grieft met wond op wond!”

Maar bezien we eerst de waarde van dit gebod. In Gods wijs bestel en in Zijn grote goedheid heft de Heere een schild op ter bescherming van het leven van de mens. God Zelf is de BRON van alle leven. Alle leven hebben we dus te danken aan God, Die de mens het leven geeft, d.w.z. het natuurlijk leven. Elke geboorte is een wonder! Geen sterveling kan leven verwekken, al heeft de mens het wel in zijn verdwaasde waan geprobeerd. Het ontstaat ook niet door zelf-

ontwikkeling (de evolutie-leer, die nu zulk een grote omvang heeft genomen en zelfs ook de kerken infekteert).

De gave van het leven hebben we echter verbeurd en verzondigd. Het leven is gekomen krachten onze val in Adam onder de vloek der zonde. Het is aan de dood onderworpen. En God had naar Zijn rechtvaardig oordeel ook de tijdelijke dood onmiddellijk op de overtreding van Zijn wet kunnen doen ingaan. Maar het heeft Hem behaagd, ter volvoering van Zijn eeuwig verlossingsplan in Christus, haar uit te stellen en ook zo Zijn genadeverbond tot volle realisering te brengen door de toebrengring van zondaren tot de gemeente, die zalig zal worden. Daartoe heeft de Heere in Zijn verbond met Noach heel het natuur-leven onder vaste ordeningen gesteld. „Voortaan al de dagen der aarde zomer en winter, en dag en nacht, niet ophouzen zaaïng en oogst, en koude en hitte, en den.” (Gen. 8:22) Ja, zo heeft God nadrukkelijk gezegd: „Wie des mensen bloed vergiet, zijn bloed zal door de mens vergoten worden.” We hebben dit al opgemerkt in onze vorige les over de overheid.

In dit verband zien we Gods wijsheid in de volgorde van Zijn wet, de tien geboden.

Gaat het in de eerste tafel der wet om wat God allereerst toekomt en in de tweede tafel om wat de Heere de mens en zijn naaste heeft toebedeeld, zo gaat ook aan het zesde gebod vooraf het vijfde gebod, over het gezag. Daarom bedoelt het zesde gebod niet, dat de overheid niet het zwaard mag hanteren. Moord en doodslag, zoals we die hand over hand zien toenemen in onze tijd is dan ook het ernstig gevolg van het breken met alle gezag en van haar ontwijking! Er is ook een opmerkelijk verband tussen het zesde gebod en de verdere vier. Het gaat daarin over het LEVEN van de naaste, over de HEILIGING en zuivere BEWARING van het leven en over de BEZITTINGEN van de naaste.

Eerst neemt God dus het LEVEN van de naaste in bescherming en dan zijn BEZIT. Vandaag keert men deze orde om: het gaat in onze tijd eerst om het geld en om de olie. De waarde van het leven van de mens schijnt van minder belang te zijn. Het pas-ontstane leven moet worden weggenomen en ook moet maar het oudere en het ernstig lijdende leven worden afgenomen. Zo wil de moderne mens zelf beschikken over wat alleen de God van hemel en aarde toekomt.

Die God heeft ieder zijn plaats in dit leven toebedeeld, naar Zijn soevereine bepaling. Ieder persoonlijk zijn eigen plaats en de naaste zijn plaats naast u! Let wel: niet tegenover u, maar naast u.

Elk vergrijp aan het leven, aan deszelfs zuiverhouding, aan het bezit van de naaste, is een ernstige aantasting van Gods' bestel.

Is het niet 's Heeren grote goedheid en lankmoedigheid, dat Hij het leven en het bezit van de mens in bescherming neemt? En is dit niet een krachtige rem op de doorwerking van de vloek der zonde? Neemt de mens die rem weg, door Gods wijs bestel te verwerpen, dan zal er niets anders overblijven dan de chaos! Duidelijk zien we dat beschreven en voorzegt in de Openbaring van Johannes bij de komst van de antichrist, wanneer de „mens der zonde” op het top punt van zijn macht is gekomen, onder de toelating des Heeren. Daarom staat er ook, wanneer die dagen niet verkort werden om der uitverkorenen wil, dat geen vlees zou behouden worden. Maar dan zal ook psalm 73 vervuld worden:

„zij storten van de top van eer in eeuwige verwoesting neer.”

„En hij riep krachtiglijk met een grote stem, zeggende: zij is gevallen, zij is gevallen, de grote stad Babylon en is geworden een woornstede der duivelen en een bewaarplaats van alle onreine geesten.”

Wat heeft het leven, de ziel van een mens toch grote waarde voor de Heere, dat Hij zo hem nog in bescherming wil nemen! Kreeg Kain niet een teken van de Heere, dat niemand hem mocht verslaan, die hem vond? Komt het ook niet trefsend uit in de gelijkenissen van Christus over het verloren schaap en over de verloren penning? Welke waarde heeft het leven voor ú, dat de Heere u nog laat in het heden der genade, en uw ziel? Waaraan offeren wij die op?

Wij hebben de dood verkozen boven het leven. O, wat diep ongelukkig is de mens geworden

door de zonde! Smeken we nog om genade, om de noodzakelijke VERNIEUWING van ons leven en om de behoudenis onzer onsterfelijke ziel! En dat, eer het voor eeuwig te laat is. Ook de begenadigde zal steeds weer schuldig uitkomen bij ontdekkend licht ten opzicht van het zesde gebod. Wie moest hij zijn voor God en voor de naaste en... wie is hij? We willen hierop nader terugkomen D.V.

E.

v. L.

Ontmoetingsdag

TE SLIEDRECHT - CENTRUM

D.V. zaterdag 20 april aanstaande

We herinneren nog even aan deze dag:

MORGENSAMENKOMST, aanvang half 11:

Opening: Ds. G. Blom;
Spreker: Ds. D. Slagboom;
Sluiting: Ds. R. Kok.
Pauze.

MIDDAGSAMENKOMST, aanvang 2 uur:

Opening: Ds. P. van Zonneveld;
Spreker: Ds. H. C. van der Ent;
Onderwerp: Want de krijg is des Heeren;
Sluiting: Ds. M. C. Tanis.

Reisroute voor de bezoekers per trein:

Wie komt van de richting Middelburg, Amsterdam, Den Haag of Rotterdam moet in Dordrecht de trein nemen van 9.52 uur (richting Gorinchem). Aankomst Sliedrecht 10.01 uur.

Wie van het Noorden of Oosten komt, moet in Utrecht overstappen. Daar moet men de trein nemen van 8.50 uur naar Geldermalsen. Aankomst Geldermalsen 9.12 uur. Daar moet men weer overstappen en de trein nemen richting Dordrecht. Vertrektijd 9.19 uur. Aankomst Sliedrecht 10.01 uur.

Zoals al werd medegedeeld zal D.V. gezorgd worden voor bussen om de treinreizigers naar het kerkgebouw te vervoeren en na afloop van de middagsamenkomst naar het station terug te brengen.

Nu de benzine-distributie tot het verleden behoort is het vervoersprobleem opgelost. We verwachten vele bezoekers uit alle richtingen.

De 20e april nadert. Daarom is het van belang om niet langer te wachten met het nemen van voorbereidende maatregelen.

De Heere moge ons samen een goede dag geven tot versterking van de banden, die ons binden.

Wereldgelijkvormigheid

Een lezer van ons blad schreef het volgende:

„Geachte Redactie.

Het is naar aanleiding van een artikel in „De Wekker” van 22 februari en 1 maart over wereldgelijkvormigheid dat ik gaarne in uw blad het volgende zou willen zien geplaatst.

In genoemd artikel n.l. wordt een uitvoerig antwoord gegeven aan een broeder-ouderling die bezwaren heeft tegen het gekleed zijn van vrouwen in een lange broek. En tegen lange haar-dracht door mannen. Bezwaren welke door velen worden gedeeld. Wat „De Wekker” daarover dan schrijft moet voor dezen n.m.m. wel erg onbevredigend zijn. Er staat toch duidelijk in Gods Woord (Deut. 22:3) dat het kleed eens mans niet zal zijn aan een vrouw en een man zal geen vrouwen kleed aan hebben. Al wie zulks doet is den Heere Uwen God een GRUWEL. En wat betreft het haar van de man, dat de Nazireërs hiertoe een opdracht ontvingen, n.l. het haar des hoofds ongeschoren te laten, betekende juist het onderscheiden zijn van andere mannen.

Dat de redacteur van „De Wekker” het als een onderwerp wil zien voor die tijd en omstandigheden is weer een van die vele tegenwoordige opvattingen waardoor inhoud en gezag van Gods Woord afbreuk wordt gedaan, iets waartegen in het laatste hoofdstuk van de Heilige Schrift zo ernstig wordt gewaarschuwd. Immers hoe de kleding vroeger en bij andere volken geweest moge zijn, het verbod zelf houdt er rekening mede en gaat ervan uit dat er verschil is in kleding tussen de man en de vrouw. Dat het motief was de vele hoerij is niet onmogelijk, hoewel het er niet bij staat, maar hoe staat het te dien opzichte met de tegenwoordige verhoudingen op zedelijk gebied? Maar de redacteur heeft nog meer motieven om het geschreven Woord ten opzichte van de kleding als door de tijd afgeschreven te zien. Hij beroept zich er op

dat wij de burgerlijke wetten van Mozes' tijd ook niet meer opvolgen, hoewel hij erkent dat er veel in staat wat nog van de grootste betekenis is. Welnu dat betekenisvolle moge dan ook in acht genomen worden voor het onderscheid in kleding en haardracht der sexen.

Bepaald onjuist ook is hetgeen „De Wekker” schrijft over letter en geest der wet. De Heere verweet de schriftgeleerden niet dat zij volston- den met zich te houden aan de letter der wet, maar dat zij eigen inzettingen hadden, met ter- zijde stellen van de wet. Men leze Mattheus 23, Lukas 11 e.v. En sprak Hij niet: Meent niet dat Ik gekomen ben om de wet en de profeten te ontbinden maar om die te vervullen? En ook dat er geen tittel of Jota der wet zal voorbij gaan totdat enz.

Tenslotte, om niet te uitvoerig te worden, in het uitgebreide antwoord schrijft de Wekker-redac- teur dat Israël een heilig volk moest zijn, on- derscheiden van de andere volken, het moest als Gods volk openbaar komen. Dat moge dan zo zijn zoals men vroeger wel zei christen in daad, praat en gewaad.

Met dank voor plaatsing en br. groet,

G. Z.”

We willen hieraan enkele opmerkingen in het algemeen verbinden.

Eik mens openbaart wat zijn leven is. Niet al- lereerst door woorden, maar door zijn hele le- venshouding. Dat we kleren moeten dragen is onze schande, omdat we gezondigd hebben. Een eenvoudig kleed is daarmee het meest in over- eenstemming. Zelfs in de heidenwereld is het schaamtegevoel. Als er het evangelie wordt ge- bracht gaat men kleren aantrekken. Op foto's in zendingsbladen is het te zien. In onze ogen passen die kleren niet altijd en zijn ze vaak uit de mode. Dat hindert voor deze mensen niet. Ze krijgen kleren om aan te trekken en daar gaat het om. Ze beantwoorden aan het doel.

Van ouds is de mens bezig geweest om zich op te tooien, zich te versieren, de aandacht te trek- ken. In Gods Woord wordt dat als zonde gete- kend. Men kan zich kleden in een degelijk ge- waad en niets anders beogen dan eigen eer. Zie ik er niet aardig uit? zo vraagt men dan door woord en/of houding. Dat is overal waar te ne- men. De mens toont waar het hem of haar om gaat. Men vergeet de bevelen van de Heere.

Velen gaan in onze dagen verder. De normen van Gods woord gelden al minder. De ontke- ding neemt hand over hand toe. Het is een uit- daging van God. Het is een van de meest ont- stellende dingen in onze dagen.

Er is zo weinig eerbareid en besef voor wat naar Gods Woord is. Dat de wereld zo handelt, is erg, maar begrijpelijk, omdat men niet rekent met God en Zijn gebod. Maar dat het voorkomt, dat men in Gods huis en zelfs aan avondmaal- tafels verschijnt in onwelvoegelijke kleding spreekt voor zichzelf

Die zich op deze wijze kleden geven daarmee duidelijk te kennen, dat ze niet de geest van Christus, maar de geest van de wereld hebben. Op hetzelfde vlak ligt het verschijnsel, dat vrou- wen zich kleden als mannen en het haar dragen als mannen. En dat velen van het mannelijk ge- slacht er uitzien alsof het vrouwen zijn. De mo- de schrijft het voor en de geest van de tijd stemt ermee in. En zo komt de aanval op wat eeuwen- lang als betamelijk gegolden heeft. Dat ver- schijnsel blijft niet buiten de kerkmuren, maar is op vele plaatsen in christelijke gezinnen waar te nemen. Waardoor komt het? Wel, omdat het hart werelds is. De een geeft het voorbeeld en de ander volgt het na. Dat komt door de geest van de wereld.

De wereld en de zonde trekken af. Het boze hart is het ermee eens. Hoe komt ook hier open- baar de noodzaak van de werking van Gods Geest tot vernieuwing van hart en leven. Dan komt er een vragen naar wat de Heere welbe- hagelijk is. Dat blijft niet verborgen. Dat komt openbaar ook in de uiterlijke verschijning.

Wij hebben allen voortdurend nodig te bidden:

Laat U mijn tong en mond
En 's harten diepste grond
Toch welbehaag'lijk wezen.

B.

Verslag bevestiging en intrede Ds. P. SNEEP

Donderdag 21 maart j.l. was een blijde dag voor de gemeente van Driebergen toen zij in Ds. P. Sneep uit Gods hand een eigen herder en leraar mocht ont-

vangen. In de middagsdienst leidde de em. pred. Ds. N. de Jong hem in en bediende het Woord uit 1 Joh. 4:10: Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons lief heeft gehad, en Zijn Zoon gezond heeft tot een verzoening voor onze zonden. Thema: Gods soevereine liefde; de vrijwil- ligheid van die liefde en de hoogste openbaring van die liefde. Die vrijwilligheid bleek hieruit dat deze liefde niet is opgewekt door liefde jegens Hem — neen, de mens is van nature geneigd God te haten. Die liefde wordt hieraan gekend dat zij zonder oor- zaak in de mens uit Gods liefdehart voortkomt, want God is liefde, uit en in Zichzelf bewogen met een arme, verloren zondaarsziel. Die liefde is geopen- baard in de weg-zending van Zijn Zoon naar die ver- vloekte wereld om de zonden van Zijn volk te ver- zoenen. Die boodschap moeten Gods knechten predi- ken; zo zijn wij dan gezanten van Christus wege, als of God door ons bade; wij bidden, van Christus wege: laat u met God verzoenen.

Na de prediking vond de bevestiging plaats; Ds. Sneep werd toegezongen Psalm 132:6, waarna zijn bevestiger in hartelijke en bewogen woorden Ds. Sneep toesprak. Het was voor Ds. de Jong een vreug- de om, nu zijn taak in actieve dienst ten einde was, één opvolger in zijn laatste gemeente in te leiden.

's Avonds kwam de gemeente andermaal samen. Thans ging Ds. Sneep voor en bediende het Woord uit Je- saja 40:6-8: Een stem zegt: Roept! En hij zegt: wat zal ik roepen? Alle vlees is gras, en al zijn goedertie- renheid als een bloem des velds. Het gras verdort, de bloem valt af, als de Geest des Heeren daarin blaast; voorwaar, het volk is gras. Het gras verdort, de bloem valt af, maar het Woord onzes Gods bestaat in der eeuwigheid. Het thema was: De opdracht tot ver- kondiging van Gods Boodschap. Dit woord getuigt van diepe afhankelijkheid, vermeldt de nietigheid van alle vlees, en verzekert de duurzaamheid van het Woord Gods. Op de afhankelijkste vraag: wat zal ik roepen? luidt het antwoord: de zwakheid van het vlees en de kracht van het Woord Gods. Gods Boodschap heeft twee kanten, zij heeft ook tweërlei uitwerking. De prediker mag de waarheid niet te kort doen; hij moet zeggen wat niet naar Gods Woord is, daarente- gen ook stellen wat wél naar dat Woord is.

Na de prediking richtte Ds. Sneep enige woorden van dank aan Ds. de Jong, aan de kerkeraad, aan Ds. G. Blom als consulent en aan verschillende verenigingen. Ds. Sneep werd toegesproken door oud. Hesseling na- mens de kerkeraad van Driebergen; deze liet toezingen de zegenbede uit Psalm 134:3; Ds. G. Blom sprak als vriend, vertegenwoordiger van de classis Utrecht en consulent.

De vreugde op deze dag werd beheerst door Gods Woord en Getuigenis.

Voor de jeugd

BESTE JONGELUI!

„En het geschiedde in dienzelfden nacht dat de HEERE tot hem zeide: Neem een var van de ossen die uws vaders zijn, te weten de tweede var van zeven jaren; en breek af het altaar van Baäl, dat uws vaders is, en houw af het bos, dat daarbij is; en bouw den HEERE uwen God een altaar op de hoogte dezer sterkte, in een be- kwame plaats; en neem de tweede var, en offer een brand offer met het hout der haag, die gij zult hebben afgehouden.”

Gideon moest dus het altaar aan de afgoden ge- wijd, afbreken, en een altaar bouwen, dat ge- wijd zou zijn aan de enige, waarachtige God, Die hemel en aarde gemaakt heeft. Dat hield (houdt) dus in: „afbreken” alles wat in strijd is met het Woord van God, en „opbouwen” dat- gene wat Hem welbehagelijk is. Dat was een hele opgaaf voor Gideon. Het is ook nu nog een hele opgaaf voor jullie, voor iedereen. In eigen kracht is deze opgaaf niet uit te voeren. Doch nu is het Israëls God, Die krachten geeft. Van Wie al het volk zijn sterkte heeft. Ik hoop dat jullie, jongens en meisjes, ja iedereen die dit leest, het alleen van de Heere zullen verwach- ten. Want ons „vlees” kiest altijd de weg van de minste weerstand. Het zoekt de strijd terecht.

Gideon moest op dat altaar een brandoffer offe- ren. Dat was een wijdingsoffer, waaraan de ge- dachte van een zoenoffer mede verbonden was. Zo kunnen jullie dat lezen in Lev. 1:3, 4: „In- dien zijne offerande een brandoffer van runde- ren is, zo zal hij een volkomen mannetje offe- ren: aan de deur van de tent der samenkomst zal hij dat offeren, naar zijn welgevallen voor het aangezicht des HEEREN. En hij zal zijne hand op des brandoffers hoofd leggen, opdat het voor hem aangenaam zij, om hem te verzoenen.”

Opmerkelijk is, dat Gideon niet zo maar z.m. ge- zegd werd, dat hij een offer brengen moest. Het werd niet aan hem overgelaten op welke wijze hij dit zou willen doen. De mogelijkheid van „eigenwillige godsdienst” werd hem daardoor ontnomen. O, die eigenwillige godsdienst toch! Misschien weten jullie wat er mee bedoeld wordt. Misschien is het ook verschillenden van jullie niet duidelijk. Dat zou mij ook niet ver-

wonderen. Want jullie leven in een tijd, waarin de „eigenwillige godsdienst” ontzettend „in” is. En een zaak, waar praktisch iedereen zich aan schuldig maakt, daar wordt door niemand acht op gegeven. Eigenwillige godsdienst wil niets an- ders zeggen dan dat een ieder zo de Heere denkt te kunnen dienen, op z'n eigen manier. Er wordt dan niet gevraagd: Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal? Wel nee, dat is veel te lastig. Want dan krijg je met voorschriften en regels te doen. Let wel: Met voorschriften en regels van God! Niet van mensen. Want die zijn er ook natuurlijk. Menselijke voorschriften en regels te doen. Let wil: eMt voorschriften en regels van God! Niet Menselijke voorschriften, die in het Woord van God geen steun vinden en waarvan de Heere Zelf zegt: Tevergeefs eren zij Mij, lerende leringen, die geboden van mensen zijn. De farizeën in Je- zus dagen zaten vol met dergelijke voorschriften, die ze de mensen oplegden en die ze zelf met hun vinger niet aanroerden. Daar moeten jullie ook voor oppassen. Want deze dingen bestaan nog; dat met jullie in een corset wil passen, waarvan in de bijbel niets te vinden is. Ook hiervan geldt, dat alles wat niet is naar het Woord van God geen dageraad zal hebben.

Wie God waarlijk wil dienen, die krijgt met de voorschriften en regels van God te doen. Die wil God dienen op de manier, zoals Hij dat in Zijn Woord bevolen heeft. Wie God waarlijk wil die- nen, die móet dat niet, maar die wil dat. Het wordt hem een lust des harten. Het komt uit de liefde tot God voort. De liefde zoekt immers al- tijd te behagen? En dan zijn de geboden des Heeren niet zwaar. Zijn juk is zacht en Zijn last is licht. Ik hoop dat de „lust” om de Heere te vrezen, er bij jullie zal mogen zijn. Jullie ken- nen toch dat vers nog wel, Ps. 25:6? Dat ik dit zo er tussen door vraag, moeten jullie mij maar niet kwalijk nemen. Want ik moet nog al eens konstateren dat jonge mensen heel weinig psal- men kennen. Dat is funest voor de toekomst van de kerk. Want van het gemeenschappelijke psal- men zingen gaat een samenbindende kracht uit. Hier speelt de nieuwe berijming ook een rol in. Ik heb deze nog nooit toe kunnen juichen, en heb daaromtrent ook mijn bezwaren ingediend, ter plaatse waar dit behoorde. Zonder resultaat overigens. Maar het resultaat is inmiddels ge- worden, dat de ouderen de oude berijming zin- gen. De jongeren leren (?) de nieuwe. Als deze nu niet wordt gezongen, dan zwijgen ze onder het zingen. Als de nieuwe wordt gezongen, dan zwijgen de ouden. Zo dat ook deze „vernieuwing” een nieuwe bron van verwarring is gaan vor- men. 't Gevolg is, dat kerken en kerken, oude- ren en jongeren steeds meer met de ruggen naar elkaar toe komen te staan. Men verstaat elkaar niet meer. Men spreekt tenslotte een verschil- lende taal. Het wordt daardoor een babylonische spraakverwarring. Dat je die in de wereld te- genkomt, daar is de wereld de wereld voor. Daar kun je niet anders van verwachten. Doch dat dit op het erf van de kerk ook hand over hand toeneemt, is des te erger. Het laat alleen maar zien, hoe wereldgelijkvormig de kerk is.

Nu ben ik voor het oude. Het is niet zo, dat ik het oude goed vind, omdat het oud is, maar omdat ik geloof, dat het oude altijd nog beter is. Hier ligt daarom voor de ouders een zware taak. Ik zou hen die met alle klem op het hart willen binden, namelijk, dat ze er op toe moeten zien, dat hun kinderen de oude psalmverzen weer gaan leren, opdat we door het samen-zingen, nog samen-verbonden zullen mogen blijven.

Wie lust heeft om de Heere te vrezen, zal de Heere willen dienen, zoals Hij dat in Zijn Woord bevolen heeft. Het Woord van God wordt dan het richtsnoer voor onze handel en wandel. Gideon was daar ook aan geboden. Hij moest maar niet zo maar, willekeurig, een offer gaan brengen. Neen, de Heere geeft hem precies te kennen, welk offer gebracht moet worden en ook hóe het gebracht moet worden. Want hij moet de tweede var (een gesneden stier) nemen van de varren zijns vaders. Het moest die var zijn, die zeven jaar oud was. De vader van Gideon heeft dus verschillende varren gehad. Er zijn schriftverklaarders die denken dat Gideon twee varren nemen moest. Een voor zichzelf en een voor het volk. Doch dat staat er niet. Er staat de „tweede” var. We moeten het ons zo voor- stellen dat Gideons vader verschillende varren heeft gehad. Hij moest nu van al die varren de tweede nemen. Dat zal wel de tweede in leef- tijd geweest zijn. En waarom nu juist de twee-

de en niet de eerste of de derde? Hij moest de tweede nemen, omdat die var zeven jaren oud was. Het gaat hier om het getal „zeven”. Want de kinderen Israëls werden door de Midianieten verdrukt „zeven” jaren, zie vs. 1. De verdrukking was dus begonnen toen die var werd geboren. Door de verdrukking van de vijand, om ren onder de bedreiging van de dood geleefd. ren onder de bederiging van de dood geleefd. Doch de Heere heeft dit volk niet geheel ten dode overgegeven. Om het recht z'n loop te doen hebben, had God Zich, van meet af aan, die var afgezonderd. Die var is dus, van God uit gezien, zeven jaren lang bestemd geweest voor de dood. Nu die zeven jaren voleindigd waren, moest die var sterven en daardoor zou het oordeel van Israël worden afgewend. Het recht kreeg dus na zeven jaren zijn loop, en daardoor kwam er voor de genade, waardoor Gideon en Israël alleen maar leven konden, vrij baan. Het is dus ook hier: Genade door recht!

Laten we deze „gulden regel” in het koninkrijk Gods toch a.u.b. niet over het hoofd zien. Want er gaat een rijke prediking in schuil voor arme zondaren. Deze var wijst tenslotte ook weer heen naar het offer, dat God Zichzelf afgezonderd heeft en dat door de Heere Jezus gebracht is. Verstaan jullie dat? Want door de val in Adam ligt het ganse mensdom onder het oordeel besloten. Het ganse schepsel is voor God verdoemelijk. Zie Rom. 3:19. Ieder leeft onder de bedreiging van de dood. Alleen, iedereen ziet dit niet. De meeste mensen zien het helaas niet. Zij zijn er blind voor. En als God er de ogen niet voor opent, dan blijven ze blind. Doch als het wonder gebeurt, dan gaat men zien dat het zo is. Maar dan wordt het ook wonder, dat, toen de bedreiging des doods begon, namelijk in het paradijs, God van meetaf aan, in het Offer heeft voorzien, waarop te zijner tijd Zijn toorn zou als een getal van Goddelijke volheid - gebeurd

kunnen worden afgewend. En dat is nu na zeven jaren - neem nu het getal „zeven” zinnebeeldig, op de kruisheuvel Golgotha. Daar was de maat van Gods toorn vol, en die is ten volle leeggegoten op de Zoon van God, Die met Zijn enige Offerande een volkomen genoegdoening heeft teweeggebracht. Jullie hebben inmiddels weer stof genoeg gekregen om over na te denken. Ik hoop dat dit gebeurt, met een voor alle lezers zielzaligheid gevolg. Daarom neem ik nu maar weer afscheid van jullie. Alleen nog dit: Jullie vergeten toch niet de ontmoetingsdag op 20 april te Sliedrecht, hè?

Hartelijk gegroet van jullie aller vriend.

Ds. H. C. v. d. Ent

Boekbespreking

HERVORMDEN en GEREFORMEERDEN ONDERWEG - door C. P. van Andel.
Boekencentrum B.V., Scheveningseweg 72, 's-Gravenhage.

Dit boekje is geschreven om op plaatselijk niveau het eenwordingsproces van de Nederlandse Hervormde Kerk en de Gereformeerde Kerken in Nederland te dienen. De mogelijkheden, die hier liggen, worden uitvoerig besproken, terwijl daarnaast ook op een aantal knelpunten, o.a. ten aanzien van tucht en belijdenis, wordt gewezen. Omdat hier duidelijk sprake is van een overgangsfase, heeft de schrijver een en ander in een historisch kader geplaatst. Het boekje zal, naar het Boekencentrum zelf opmerkt, mede in verband met de gezamenlijke synodevergadering van de Ned. Herv. Kerk en de Gereformeerde Kerken op 15 en 16 juni a.s. — als we dit schrijven is het nog mei — in de Lukaskerk te Utrecht, zeker in het middelpunt van de belangstelling komen te staan.

Met het eenheidsstreven, dat er in kerkelijk opzicht wordt gevonden, kunnen we ons in het algemeen niet verenigen. Dit streven gaat, althans vaak, ten koste van de waarheid. Er moet een modus, een formule worden gevonden, waarin men elkaar kan vinden, maar waarbij de belijdenis van de kerk niet het richtsnoer is als gegrond op Gods Woord, doch geweld wordt aangedaan.

De handhaving van de waarheid van Gods Woord was vroeger de kracht van de kerk, maar dat verandert steeds meer.

De schrijver neemt een heel ruim standpunt in. We kunnen verschillende plaatsen uit het boekje aanhalen, die dit duidelijk aantonen. We willen ons beperken tot een enkel citaat, dat voor zichzelf spreekt. Op blz. 69 zegt Van Andel o.a. het volgende: „De toenadering van hervormden en gereformeerden mag nimmer de weg naar een wijdere eenheid versperren. Zij zal vruchtbaar gemaakt moeten worden aan de ontmoeting met an-hervormd en gereformeerd is een achterhaalde dere kerken, in het bijzonder aan het contact met de Rooms-Katholieke Kerk. De scheiding tussen hervormd en gereformeerd is een achterhaalde zaak. Alleen daardoor wordt gerechtvaardigd dat pogingen om deze breuk te helen een zekere prioriteit ontvangen. Nimmer mag evenwel uit het oog verloren worden dat het gaat om eenheid van alle gelovigen in Nederland en om deze op den duur ook zichtbaar te maken in de éne evangelisch-katholieke kerk.”

Bij de beoordeling van dit boekje laten we dit verder rusten. We hebben waardering voor de inhoud, voorzover deze ons inlicht omtrent de wegen die bewandeld worden om tot uiteindelijke eenheid tussen de hervormden en gereformeerden te komen. Deze kerken zijn samen op weg. In zijn inleiding zegt de schrijver: „Achter ons ligt de scheiding, de tijd van vervreemding en van zelfhandhaving. En vóór ons ligt de herenigde, en naar wij hopen vernieuwde, hervormd-gereformeerde kerk. Daartussenin ligt het heden, met zijn kansen en mogelijkheden. Zullen wij de kansen aangrijpen?”

Wil iemand geïnformeerd worden omtrent deze dingen, dan biedt dit boekje veel ter oriëntatie. Na. 1. Inleiding komen de hoofdstukken 2. Gescheiden wegen, 3. Samen op weg, 4. Onderweg naar de eenheid, 5. Samen op weg: waarheen?, 6. Ten slotte. Dan volgen nog enkele bijlagen. Ook in verband met het zoeken van contacten door Christelijke Gereformeerde kerken met anderen, vooral met de vrijgemaakten buiten verband, heeft dit boekje ons wel wat te zeggen. Die eenheidspogingen liggen op hetzelfde vlak. Er is duidelijk verschil op belangrijke punten. Maar velen zien dat niet meer. En dat moet met zorg vervullen.

Het boekje kost f 7,90.

B.

Voor al uw boeken, bijbels en psalmboeken

BELEEFD AANBEVELEND

Boekhandel Van Leeuwen

POSTBUS 39, URK

TELEFOON 05277 - 1783

B.G.G. 05250 - 1531

Voor bijbels, boeken en muziek

is **LINDENBERG uniek!**

Grote voorraad
Snelle levering,
ook van de allernieuwste uitgaven

**LINDENBERG'S
BOEKHANDEL**

Slaak 4-8 (postbus 4209)
ROTTERDAM-16
Telefoon 010 - 11 16 07

U moest het zelf eens kunnen zien

hoe groot de nood is onder de vele misdeelde zwarte Afrikaanse kinderen dicht bij de stad Bulawayo in het land Rhodesia in Afrika.

Velen leven in de allerellendigste omstandigheden: verstoten, verlaten, verwaarloosde, hulpbehoevende, gebrekkige en te vondeling gelegde kinderen, van diverse leeftijden, soms „wachtend” op de dood . . . .

En nu kunt U daaraan helpen en deze bittere nood lenigen.

Er kan met Uw gewaardeerde steun een Kindertehuis gebouwd worden, waarin deze verschoppelingen kunnen worden opgenomen en liefderijk verpleegd en onderwezen worden uit Gods Woord naar de belijdenis der Reformatie door Nederlandse Zendingsarbeiders in het

Kindertehuis „Thembiso”

GIRONUMMER 477598

t.n.v. PENNINGMEESTER STICHTING RHODESIA ZENDING
ZIEDEWIJDSEDIJK 59 — BARENDRECHT

Betaalt U liever per Bank? Dan naar de RABO - Bank te Barendrecht met de vermelding: t.g.v. Penningm. Stichting Rhodesia Zending

Abonneert U tegelijk op het Maandblad van de Rhodesia Zending à f 4,— per jaar. Wilt U deze abonnementsopgave dan tevens op Uw giroformulier vermelden? Dan krijgt U daarin tegelijk een volledige verantwoording van alle giften en schenkingen enz.

Het adres voor al Uw

GOEDE BOEKEN

lees- en prekenboeken, bijbels (uitsluitend statenvertaling) en psalmboekjes is

G. KOOL

Stationssingel 50 - Veenendaal
Telefoon 08385 - 13978 - Postbus 177

(Uw bestelling ongefrankeerd : antwoordnummer 77)

**„REPOS AILLEURS”
DRIEBERGEN**

Ideaal gelegen rustoord voor hen die er nodig even uit moeten voor rust of gezondheid - 700 m van de kerk.

Telefoon 03438 - 2466.

TE HUUR

HEEL DE MAAND
SEPTEMBER (2 x 14 dagen)
aan de rand van BREDA,

- mooie ruime nieuwbouwwoning met grote tuin voor twee echt)paren zonder kinderen, welke gezamenlijk op vakantie willen.
- Bij voorkeur hen die de Zondag eren.
- Rustige omgeving en goede verbindingen naar stad en bos.

Inlichtingen na 19.00 uur.
Telefoon 01600 - 49500.

Tegen praktisch iedere kwaal is **kruid gewassen**.

Reeds meer dan 40 verschillende kruidenrecepten kunnen wij uit voorraad leveren.

Vermeld wel duidelijk waar de kruiden voor bestemd zijn!

Kuur voor een maand . . . f 8,50
(verzendingkosten inbegrepen)

Drogisterij

SIKKING

Barrevoetstraat 5
Haarlem
Giro 190609
Telefoon 023-312882